

LIETUVOS KINO CENTRAS

KINO TEATRO ĮVEIKLINIMO KONCEPCIJA

KINO TEATRAS „NAGLIS“ — REGIONINĖ FILMOTEKA

2019 07 31

PARENGĖ GIEDRĖ SIMANAUSAITĖ

PROJEKTO OBJEKTAS

Palangoje esantis kino teatras „Naglis“ – seniausias išlikęs valstybinis kino teatras Lietuvoje. Pastatytas 1959 m., pastatas iki šiol nebuvo renovuotas, tad infrastruktūra yra pasenusi, neatitinka šiuolaikinių standartų, jam reikalingas kapitalinis remontas. Dėl šios priežasties „Naglyje“ kino rodymo veikla vykdoma nereguliariai ir tik sezono metu.

Šiuo metu šis kultūros objektas priklauso valstybinei UAB „Lietuvos kinas“, kurio vienintelė savininkė – Kultūros ministerija. 2018 m. buvo priimtas sprendimas bendrovę „Lietuvos kinas“ likviduoti, o kino teatro pastatą perduoti kino kultūros politiką vykdančiai institucijai – Lietuvos kino centrui prie Kultūros ministerijos.

PROBLEMATIKA

Kultūra tampa vis svarbesniu elementu ne tik telkiant bendruomenes, bet ir kaip reikšmingas ekonomikos augimo veiksnys. Tai ypač akivaizdu kalbant apie kino sektorių bei kultūros ir kūrybines industrijas. Nepaisant matomos kultūros svarbos, Lietuvoje vis dar nėra užtikrinamos tinkamos sąlygos kultūros sektoriaus plėtrai, o kultūrinių paslaugų prieinamumas itin netolygus. Šis atotrūkis tarp centro ir periferijos neleidžia garantuoti tinkamos kultūros sklaidos, vienodos gyvenimo kokybės. Taip prarandamos galimybės regionui plėtotis ekonomiškai, didinama ten gyvenančiųjų socioekonominė atskirtis, neleidžiama formuotis bendruomeniškam identitetui, pilietinei visuomenei, ugdytis kūrybingai asmenybei. Šios tendencijos jaučiamos ir Klaipėdos regione. Nors jis ir patrauklus geografiškai, jame vystomas turizmas, jūrinė ekonomika, tačiau čia veikia tie patys mechanizmai: trūksta kultūros paslaugų įvairovės, beveik nėra kino kultūros infrastruktūros. Be to, šią situaciją gilina ir regionui būdingas sezonškumas, lemiantis esamų kultūrinių paslaugų svyravimus ar net trūkumą ne sezono metu. Šias problemas būtų galima spręsti aktualizuojant regione esančius kultūrinius objektus ir juos adaptuojant vietos konteksto ir kino industrijos poreikiams..

Atsižvelgiant į kultūros objekto – kino teatro „Naglis“, konteksto kompleksiskumą, išskiriami **trys svarbiausi pjūviai**:

- Pirma, šis objektas traktuojamas kaip **strateginis valstybės kino kultūros objektas**;
- Antra, jis – **regioninės kultūros infrastruktūros elementas**, esantis Klaipėdos regione, kur kultūros, ypač kino, infrastruktūra ir paslaugų prieinamumas itin riboti;
- Trečia, jis – **didelį potencialą turintis kultūrinio turizmo objektas**, esantis viename iš didžiausių cirkuliaciją turinčių Lietuvos kurortų.

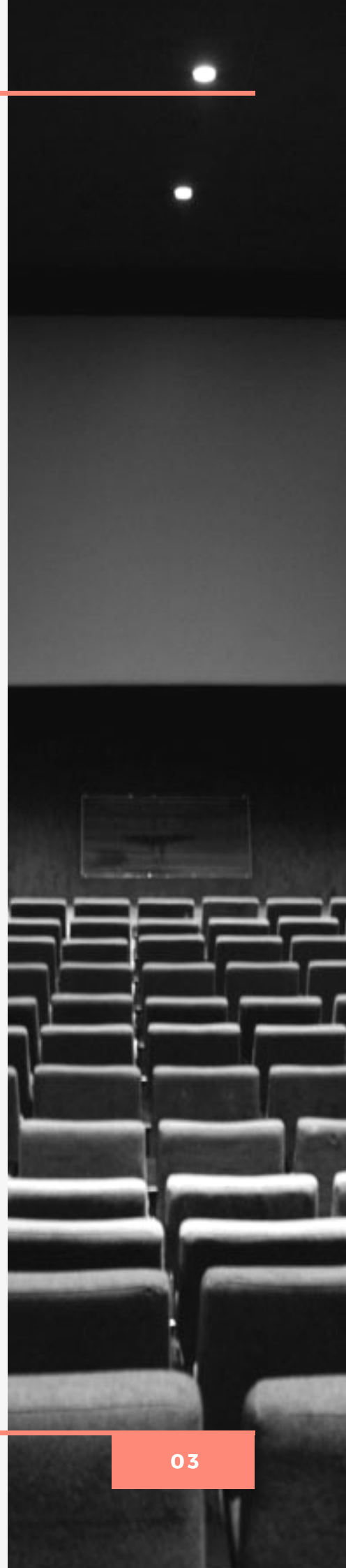
TRUMPAS APRAŠYMAS

KINO TEATRAS „NAGLIS“ – REGIONINĖ FILMOTEKA VAKARŲ LIETUVOJE

Seniausias valstybinis kino teatras „Naglis“, esantis Palangoje rekonstruojamas, o jo funkcijos – aktualizuojamos. Planuojama, kad jis tampa regionine filmoteka – šiuolaikiniu kino ir audiovizualinių menų sklaidos, traukos ir edukacijos centru Vakarų Lietuvoje. „Naglis“, kaip valstybės strateginis kultūros objektas, ženkliai prisideda didinant kino kultūros paslaugų prieinamą Klaipėdos regione ir skatina skirtingų visuomenės ir amžiaus grupių domėjimąsi kinu ir audiovizualia kultūra apskrita. Šis įveiklintas kultūros objektas prisideda ir prie kino industrijos pozicijų stiprinimo, sudarant sąlygas esamiems ir būsimiems kino profesionalams ugdyti savo gabumus, tobulinti įgūdžius bei užsiimti savo produkcijos rodymu ir sklaida. Regioninė filmoteka tampa tarpininku tarp visuomenės ir kino archyvų, fondų, kitų kino kultūros institucijų.

Regioninė filmoteka „Naglis“ svarbi ir atliepiant Vakarų Lietuvos bei Palangos bendruomenės poreikius. Ji tampa ir kino ir medijų edukacijos centru Klaipėdos regione, kur sudaromos sąlygos ugdyti skirtingų amžiaus ir interesų grupių kino ir audiovizualinių menų žiūrovą, rengti formaliojo ir neformaliojo šveitimo ugdymo menu ir kultūra programas, kelti kvalifikaciją specialistų, galinčių regione užsiimti kino edukacija. Šiame kultūros objekte ugdomas kūrybiškumas, bendradarbiaujama su skirtingomis kultūros ir šveitimo įstaigomis.

Viešosios konsultacijos ir apklausos patvirtino šio kultūrinio objekto reikalingumą bei klausimo opumą vietos (Palangos miesto savivaldybės ir Klaipėdos regiono) bendruomenei. Šiuo metu čia nėra stipraus šiuolaikiško kino kultūros infrastruktūros objekto, kuris patenkintų regiono poreikius, todėl būtina užpildyti šią trūkstamą nišą, čia ne tik pristatant nacionalinį ar užsienio šalių kiną, bet ir įgalinant vietos kino ir kūrybines industrijas. „Naglis“ svarbus ir sprendžiant visam regionui būdingą sezoniškumo problemą, kuri lemia didelius kultūrinių paslaugų svyravimus ar net jų trūkumą ne sezono metu – atnaujinta infrastruktūra leis užtikrinti kino kultūros paslaugų prieinamumą visus metus. Šis objektas taip pat prisidės prie Palangos, kaip kultūrinio miesto, identiteto, o rekonstruotas „Naglis“ užbaigs kultūros trikampio, esančio istorinėje Tiškevičių miesto paveldo dalyje, formavimo procesą.

VIZIJA

Kino teatras „Naglis“ tampa regionine filmoteka – šiuolaikišku kino ir audiovizualinės kultūros sklaidos, traukos ir edukacijos centru Vakarų Lietuvoje.

TIKSLAS

Sukurti multifunkcinį kino ir audiovizualinės kultūros, kūrybinių industrijų ir edukacijų centrą, kuris apjungia profesionalaus meno ir vietos kūrybinį potencialą.

UŽDAVINIAI

- Kultūros objekto aktualizavimas;
- Kino kultūros paslaugų prieinamumo didinimas Vakarų Lietuvos regione;
- Kino industrijos įgalinimas;
- Kino ir audiovizualiųjų menų edukacija;
- Vietokūra ir kultūrinis identitetas;
- Bendruomenės stiprinimas per kultūrą;
- Sezoniškumo mažinimas;
- Kūrybiškumo skatinimas.

KINO TEATRO „NAGLIS“ FUNKCIJOS IR VEIKLOS (1)

KINO RODYMAS

Regioninėje filmotekoje, kuri įkuriama rekonstravus kino teatrą „Naglis“, sudaromos sąlygos susipažinti su skirtingų formų, formatų, žanrų ir laikotarpių filmais, skirtais skirtingo amžiaus žiūrovams. Šioje srityje bendradarbiaujama su vietos ir užsienio kultūros institucijomis, kino industrija, archyvais, narystės tarptautiniuose tinkluose ir asociacijose. Numatytos veiklos:

- Skirtingų žanrų, laikotarpių ir šalių filmų pristatymas: klasika, kino paveldas, šiuolaikinis komercinis ir nekomercinis kinas, nacionalinis kinas, užsienio šalių kinas, eksperimentinis kinas, festivalių programos, retrospektyvos;
- Kino programos vaikams ir šeimai;
- Techninės galimybės filmus rodyti skirtingais formatais: DCP, 35 mm, 16 mm, 8 mm ir pan.
- Lauko kino seansai;
- Seansai pritaikyti žmonėms su negalia (regos, klausos, judėjimo).

KINO KULTŪROS SKLAIDA

Šių veiklų tikslas – sudaryti sąlygas kino kultūros ir audiovizualinių menų populiarinimui, siekiant skirtingų visuomenės ir amžiaus grupių domėjimąsi ja, fasilituoti jos prieinamumą. Čia numatytos veiklos:

- Informacinis kino kultūros sklaidos centras, su prieiga prie informacinių šaltinių apie kino kultūrą ir audiovizualiuosius menus, rašytinių šaltinių, kino archyvų ir pagrindinių kino bazių;
- Teminės kino programos; kino kultūros pristatymo renginiai, bendradarbiaujant su kino institucijomis šalyje ir užsienyje;
- Renginiai, pristatantys kino meno raidos procesus, naujus kino leidinius;
- Filmoteka – kaip tarpininkas tarp visuomenės ir kino archyvų;
- Ekspozicijos, pristatančios kino kultūrą ir platesnį kultūrinį kontekstą, su nuolatine ir besikeičiančia parodomis;
- Regiono kino industrijos įgalinimas: regiono kino kūrėjų darbų pristatymas; regiono kino festivalis, kino klubo veikos.

KINO TEATRO „NAGLIS“ FUNKCIJOS IR VEIKLOS (2)

KINO EDUKACIJA

Jos veiklų tikslas – skatinti kino srities išmanymą ir audiovizualinį raštingumą, didinti auditorijos žinias apie Lietuvos ir Europos audiovizualinius kūrinius, taip pat ir audiovizualinį kino paveldą, didinti susidomėjimą jais, sudaryti sąlygas ir kino studentams bei profesionalams tobulinti savo įgūdžius. Šioje srityje bendradarbiaujama su švietimo politiką formuojančiomis ir vykdančioms įstaigomis, aukštosiomis mokyklomis, rengiančiomis kino profesionalus, privačiu sektoriumi ir nevyriausybinėmis organizacijomis. Čia numatytos veiklos:

- Kino ir audiovizualinių menų edukacija skirtingoms amžiaus grupėms (vaikai, jaunimas, suaugusieji): kūrybinės dirbtuvės, paskaitos ir kino peržiūros, mokymai, seminarai, vasaros stovyklos;
- Rengiamos edukacinės programos (vasaros praktikos, dirbtuvės) kino studentams ir jauniems profesionalams, skatinančios įgūdžių ugdymą ir tinklaveiką, bendradarbiaujant su kino profesionalus ruošiančiomis mokymosi įstaigomis Lietuvoje ir užsienyje;
- Edukacinės programos integruojamos į bendrojo ugdymo programas, bendradarbiaujant su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Vakarų Lietuvos regiono švietimo įstaigomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis.
- Edukacinės programos įtraukiamos į formalaus ir neformalaus švietimo paslaugų sąrašą („Kultūros paso“ veiklos, Neformaliojo vaikų švietimo krepšelis);
- Bendradarbiaujant su nacionalinės kino edukacijos programos „Mokausi iš kino“ partneriais, čia vykdomos filmų peržiūros, kūrybinės dirbtuvės, vedami mokymai pedagogams.

KINO REZIDENCIJOS

Jos sudaro sąlygas kino kūrėjams laikinai gyventi ir kurti. Regioninėje filмотekoje reziduojantys kino profesionalai įtraukiami į vietos ir edukacines veiklas, prisideda prie regiono kultūrinių iniciatyvų. Čia vykdomos veiklos:

- 1-3 mėn. rezidencijų programos kino kūrėjams, pavyzdžiui, scenarijaus rašymo, kino edukacijos ir pan.

KINO TEATRO „NAGLIS“ FUNKCIJOS IR VEIKLOS (3)

PAPILDOMOS FUNKCIJOS

Atliepiant naujas laikmečio diktuojamas kultūros politikos strategijas, skatinančias kultūros objektų multifunktionalumą, kultūros paslaugų koncentraciją, tarpinstitucinį ir tarpsektorinį bendradarbiavimą, numatytos tolimesnės „Naglio“ veiklos. Jos prisidės prie efektyvaus infrastruktūros panaudojimo ir inovatyvių bendradarbiavimo iniciatyvų ir procesų, aktyvesnio visuomenės dalyvavimo kultūros veiklose.

- Bendradarbiavimas su KKI ir kino industrija:
 - Numatytos sąlygos darbui: bendradarbystės erdvės, *workation* erdvės, darbo vietos profesionalams ir edukacinėms veikloms;
 - KKI konferencijos, susitikimai, mokymai, bendro pobūdžio renginiai;
 - Kavinė su integruotu knygynu ir kino atributikos parduotuve;

- Bendro pobūdžio kultūros renginiai ir paslaugos:
 - Kultūrinių renginių pristatymai gyvai ir internetu, bendraujant su kultūrinėmis institucijomis šalyje ir užsienyje;
 - Tarpdisciplininių menų festivaliai, bendraujant su vietos, šalies ir užsienio kultūros institucijomis;
 - Bendro pobūdžio konferencijos, susitikimai, mokymai, kultūros renginiai;
 - Patalpų nuoma darbo tikslais ir asmeninėms reikmėms.

BENDRADARBIAVIMO GALIMYBĖS

- Su šalies kultūros įstaigomis, užsiimančiomis kino ir audiovizualinės kultūros sklaida, kino archyvais. Filмотeka – kaip tarpininkas tarp kino fondų ir visuomenės.
- Su užsienio filмотekomis, kino centrais. Rekomenduotina įstoti į Tarptautinę kino archyvų federaciją (FIAF), Europos filмотekų asociaciją (ACE), Tarptautinį nepriklausomų kino teatrų tinklą „Europa Cinemas“, Tarptautinis nepriklausomų kino teatrų susivienijimą (CICAЕ); Europos kino edukacijos platforma „CinEd“ ir pan.
- Su Lietuvos švietimo įstaigomis: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centru, Ugdymo plėtotės centru. Rekomenduojama glaudžiai bendradarbiauti su Klaipėdos regiono mokymosi įstaigomis: ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo, neformaliojo ugdymo, Trečio amžiaus universitetais;
- Su kultūros įstaigomis, vykdančiomis kino ir audiovizualinę edukaciją: tarptautinėmis, valstybinėmis, savivaldybės ir nevyriausybinėmis organizacijomis, tarp jų: Lietuvos muzikos ir teatro akademija, Vilniaus dailės akademija, „Meno avilys“, „Skalvijos kino akademija“ ir pan.
- Medijų edukacija – prioritetinga sritis Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos dokumentuose, todėl rekomenduojama ieškoti finansavimo galimybių per Europos Sąjungos fondus užtikrinti edukacinių veiklų tęstinumą, pavyzdžiui, Creative Europe/Media programą, Europos komisijos programą „Kino tearas kaip vietinių bendruomenių inovacijų centras“.
- Su šalies ir užsienio meno ir kino rezidencijų iniciatyvomis.
- Su šalies ir regiono KKI iniciatyvomis, tarpsritinių menų kultūros įstaigomis.

Ši koncepcija yra dalis projekto „Kultūros objektų įveiklinimas regionuose: koncepcijos parengimas Palangos kino teatrui „Naglis“.

Projektas įgyvendinamas Lietuvos kino centre, programos „Kurk Lietuvai“ rėmuose.

Projekto vadovė – Giedrė Simanauskaitė
(giedre.simanauskaite@kurk.lt)

